

art

DALÍ altra vegada

Dins aquesta constant d'actualitat que en tot moment assoleix el que en podríem dir «fenomen Dalí», aquests dies passats, penjats entre l'estiu i la tardor, ho ha estat més perquè, «fent ús» d'aquesta seva gran humanitat que molts volen ignorar-la, talment com si fossin incapaces per comprendre-la, ell es va posar malalt, molt malalt i, segons les seves pròpies paraules, «vaig veure la cara de la mort».

Uns per sentiments d'amistat i d'admiració, i d'altres, potser egoísticament per por de perdre una de les més brillants personalitats de la nostra època, el cas és que durant la malaltia, tots es preocupaven per la salut de Dalí, seguint les notícies i llegint els articles i comentaris que provocava aquesta situació. I, a la vegada, glossant o, si més no, comentant la seva obra, vida i miracles.

Vingué després el retorn —malgrat fos sols en part—, d'en Dalí davant les màquines de retratar i de cinema. La «resurrecció» centrada després en la gran reunió al seu Museu de Figueres, muntada naturalment amb el ja conegut i famós estil dalinià, en la qual quedà palès que en Dalí perdura, la qual cosa mobilitzà al voltant de cent periodistes de tota mena d'informació, i va acabar d'omplir amb aquesta gent que sempre, i a tot arreu, sent frisança per veure en Dalí.

Va ser talment com si en Dalí jugués una simultània d'escacs contra cert jugador —disposats a tot—, i que se li assenyalés un temps reduït de segons per a contestar. Talment com si es trobés a sobre d'un quadrilàter de lluita, i els deu segons fossin el límit. Però mai no es va arribar al compte, i sempre va contestar molt abans que transcorregués el temps. Estàtic, escoltava la pregunta, i amb una mena de finta, contestava fent que sempre aquest cop a la contra toqués el seu adversari de dialèctica.

No direm que hi hagués mala intenció en cap pregunta, però els informadors, portant a terme la seva tasca, cercant més interès per als seus lectors, varen saber afinar bé les preguntes, entorn els aspectes més variats de la seva obra i de la seva persona, dins aquest entorn en el qual viu. Una autèntica pugna entre els dos enfrontats, que va servir per conèixer noves coses d'aquest sempre sorprenent Dalí, i per demostrar que, si bé físicament encara no gaudeix de la plenitud per tots desitjada, la claretat de percepció, ordenació i resposta, en canvi, té tota la dinàmica agilitat de sempre, i els encerts estrictes. Concreció, florilegi, to de veu, paraules justes, composició, tot en funció d'aconseguir aquesta sorprenent resposta que en tot moment donà. I en tres idiomes, segons la pregunta hagués estat feta en francès, castellà o català.

En aquest cas nosaltres sols volem deixar constància d'aquesta permanència d'actualitza-

per
GIL BONANCIA

Salvador Dalí parla amb el Conseller Max Cahner
(Foto Meli).

ció de Dalí. Per això no assenyalem l'extens diàleg portat a terme, la major part del qual ja ha estat publicat. El tema de la malura i les possibilitats que aquella aporta de cara a la mort, van ser àmpliament analitzades. Serenitat en tot moment, i per això, aquí era més el Dalí humà que el Dalí artista, qui responia. «He vist la mort a prop, em pensava que em moria. La mort és molt alegre. M'he reconciliat amb la mort», va dir.

Va jugar a fet i amagar quan cregué oportú, no defugint la resposta, sinó que talment com volent palesar que segueix essent en Dalí: «Hi ha qui diu que sóc el pintor més important d'aquest segle, jo em contento a ser un dels més importants de la província de Girona», diria. Com sigui que la qüestió política és ara actualitat, i tot es polititza, o almenys s'intenta, a la pregunta inevitable de si era franquista o d'algun partit, es va cenyir a dir: «Dalí és monàrquic, catòlic i romà... i apolític. Encara que es formés un partit polític monàrquic, jo no hi seria pas, perquè sóc apolític. I per altra banda, digueu-me: La Venus de Milo era feixista o comunista?».

Aquest empordanès universal, una vegada més va parlar de la influència de Gala, a la qual tenia al costat, tant en la seva obra com en la

seva vida, en aquesta tarda del 24 d'octubre al Museu Dalí, aquest centre de pelegrinatge, on a part dels entesos de l'art, hi van els tafaners, que d'aquests n'hi ha molts, i tractant-se de veure obra d'en Dalí, encara més. Va ensenyar un quadre nou per al Museu i parlà dels altres que donarà tot seguit.

Dies després, exactament el 12 de novembre, Dalí deixava altra volta Port Lligat per anar al seu Museu, aquesta vegada per rebre el Conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat, senyor Max Cahner, qui va fer donació al pintor, d'un opuscle-antològic de textos dedicats a Dalí, d'autors tan coneguts com Federico García Lorca, J. V. Foix i Paul Eluard, del qual se n'ha fet un tiratge de dos-cents exemplars numerats, el número dos dels quals és el que es va oferir a en Dalí, juntament amb una carta del President de la Generalitat, Jordi Pujol.

Entre altres coses, el Conseller va dir que «l'interès de la Generalitat per ajudar el Museu Dalí, és justificat per la importància que aquest té per a Catalunya; la Generalitat està disposada a portar a terme tot el que calgui perquè el Museu tingui la rellevància que ha de tenir».

La possibilitat d'ampliació del Museu, mitjançant l'adquisició de la Torre Gorgot, va ser confirmada pel batlle de Figueres, senyor Puig Vayreda, qui es trobava així mateix al Museu.

A mitjan novembre, un altre visitant: el senyor Xavier Tusell, Director General de Belles Arts, Arxius i Biblioteques, qui, delegat exproffessament pel ministre de Cultura, va venir per tal de puntualitzar detalls entorn de l'exposició antològica d'en Dalí que es farà al «Museu del Prado» de Madrid, els mesos de novembre i desembre de 1981. Es vol que estigui al mateix nivell de les que aquest any 1980 han tingut lloc al «Centre Pompidou» de París, i a la «Tate Gallery» de Londres, i, per tal d'aconseguir-ho, el mateix Dalí farà de mitjancer amb els grans col·leccionistes de la seva obra perquè la deixin. Una mostra que podria perllongar-se després a Barcelona.

Dalí, doncs, segueix centrant l'interès general, ja que la seva obra i el seu nom, a part del món artístic, es troba així mateix en el social, econòmic i popular.

Social, per quant de les seves coses —la pintura inclosa—, se'n preocupen o interessen tots els estaments. Econòmic perquè fa moure molts de diners, no amb la venda dels seus quadres —que això és un marc reduït—, sinó amb aquests grups de gent que contínuament visiten el seu Museu i, a la vegada, donen una volta per Figueres i d'altres llocs, on sempre adquireixen alguna cosa, deixant impacte del seu pas, i po-

Reaparició de Dalí en públic després de la malaltia. (Foto Meli).

pular perquè tothom sap que el sol nom de Dalí, és quelcom de màgic, entorn del qual, en tot moment hi ha la notícia amb atractius insospitats. El fenomen Dalí.

LES «FIRES DE DIBUIX»

Són tradicionals a les nostres comarques, les «Fires de Dibuix» —en realitat ho són de totes les expressions artístiques—, d'entre les quals, aquest any, en la diada de Sant Lluc, Olot va festejar-ne el vint-i-cinquè aniversari. Les «Fires de Dibuix», i d'una fairsó molt especial la d'Olot, són com una mena de Festa Major, o potser millor encara, com un «Aplec» de l'art, perquè hi concorre un gran nombre d'artistes, que hi aporta els fruits dels seus treballs.

Manifestació artística i, per què no, alhora comercial, per quant el nombre de vendes, és important i significa moltes pessetes. Pugen les pessetes, perquè es ven a preu més baix, és a dir, més accessible per tota la gent. Un dels motius és que en aquest cas no hi ha intermediaris, i l'altre, que quasi tots, venen l'obra despullada. És a dir, sense marc, la qual cosa n'abarateix la compra, per quant els marcs s'han

posat a un preu a vegades inaccessible. Caldrà estudiar si, al costat del lloc on s'instalen les «Fires de Dibuix», pot posar-s'hi una fira de marcs, però que guardessin la proporció de barator dels quadres.

Les «Fires de Dibuix» són com un intent d'apropament de l'art a tots els medis socials. És a dir, de popularitzar l'art, i que tothom pugui tenir una obra original. L'animació a la «Fira del Dibuix» d'Olot, fou molt important, tant pel nombre d'artistes que hi acudiren com pels visitants, la quasi totalitat dels quals, se'n tornava amb el rotlle sota el braç. A Figueres, la «Fira del Dibuix» té lloc a primers d'any, i després de la de Sant Lluc a Olot, exactament al cap de 14 dies, tingué lloc la de Girona el dia de Tots Sants, la qual assolí també un gran èxit, puix que hi acudiren molts més artistes que els anys precedents.

ART XINES A GIRONA

Dins el programa d'Acció Cultural de la Diputació de Girona, en aquesta circumstància amb la col·laboració de l'«Asociación de Amistad con el Pueblo Chino», l'ambaixada d'aquell

país a Madrid, es va inaugurar el dia 15 d'octubre, a la Fontana d'Or, una exposició d'art contemporani xinès.

Una seixantena d'obres realitzades damunt de teles de textura de seda, a part les clàssiques característiques de poder-se enrotllar, talment com si fossin pergamins.

A la clàssica temàtica d'ocells, arbres, flors, etc., hi havia així mateix d'altres que podrien definir com de caire social, naturalment d'aquella societat d'ells, com d'aspectes de la Xina d'avui dia.

Fou molt visitada, perquè no deixa de ser una tècnica diferent, i a la vegada la plasmació d'una part important d'aquest món, potser materialista en alguns aspectes, però que mitjançant la pintura manifesta aquella espiritualitat, elegància i dolcesa, meravellosament aconseguida per la transparència cristal·lina dels seus colors plens d'harmonia expressiva.

PATRIMONI ARTÍSTIC DE LA DIPUTACIÓ

Vol la Diputació, amb el seu President senyor Calzada al davant, que el valuós patrimoni artístic de la Corporació, arribi a tots, el puguin conèixer i jutjar, a la vegada que serveixi per constatar l'evolució artística en general i d'algun que altre artista en particular.

I per fer-la arribar a tots els que vulguin contemplar-lo, ha conjuntat dos aspectes diferents, però convergents quant a la finalitat.

Cal que l'obra d'art tingui una presentació escaient, per la qual cosa, el primer pas va ser l'arranjament de les dues grans sales d'exposicions que hi ha a la Casa de Cultura, per tal d'actualitzar les instal·lacions, enllumenat, etc., que servissin, no sols per a aquesta mostra, sinó que ja amb perpetuïtat acullin com a redós les noves manifestacions que s'organitzin, per quant és el desig, la finalitat, que hi hagi continuïtat i s'hi exposin totes les inquietuds humanes que es reflecteixin mitjançant l'art. Es, doncs, una valuosa aportació per a la ciutat i les nostres terres.

Aquarel·les, dibuixos i gravats, entre altres, foren les obres que es varen exposar des del 17 d'octubre, ja que en aquest cas donà prioritat a les realitzades sobre paper, tenint en compte que la «I Mostra del Patrimoni Artístic de la Diputació» fou d'obra sobre tela. Resten encara obres per mostrar al públic, la qual cosa es farà aviat, i així tot el patrimoni arribarà a tots els que s'interessin per aquestes obres.

I encara un altre aspecte de gran importància, lligat plenament amb aquests treballs d'apropiació de l'art al poble. Hom cerca un lloc convenient, s'alliberen els quadres de la foscor en què romanien, i per últim, s'està acabant la catalogació del Patrimoni Artístic de la Diputació, per un sistema de fitxes que són com una petita història, una història íntima i plenament expressiva, de tots i cada un dels aspectes que integren una obra d'art. Classificació adient, com una aportació més per al coneixement del Patrimoni Artístic de la Diputació.